

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 20 Δεκεμβρίου 2017 με την εξής σύνθεση: Ειρήνη Αψοκάρδου Πρόεδρος-Εισηγήτρια, Ευαγγελία Μιχολίτση και Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 16-11-2017 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ)/256 και Ειδικό Αριθμό Κατάθεσης (ΕΑΚ) Ι/43 της προσφεύγουσας εταιρείας με την επωνυμία «.....» και τον διακριτικό τίτλο «.....», που εδρεύει στο ....., νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΕΚΑΑ), Γεν. Δ/ση Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, νομίμως εκπροσωπούμενου.

Με την Προδικαστική Προσφυγή η αιτούσα επιδιώκει α) να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 122617/09.11.2017 απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης με την οποία έγιναν αποδεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής και η τεχνική προσφορά της εταιρείας «.....» για το τμήμα 2.8 (Περιφερειακή Ενότητα Δυτικής Αττικής – Δήμος Μεγαρέων) και β) να απορριφθεί η προσφορά (α/α 77861) της ως άνω εταιρείας ως απαράδεκτη και μη κανονική και να αποκλειστεί η εταιρεία αυτή από τα περαιτέρω στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας για όλους τους παραπάνω αναφερόμενους λόγους στην προσφυγή της.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ειρήνη Αψοκάρδου

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017

Αριθμός απόφασης: 14/2018

e-παράβολο, ύψους 810 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 17476083695801150003, αποδεικτικό ηλεκτρονικής πληρωμής στην Εθνική Τράπεζα της 15/11/2017, εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών ότι το ως άνω παράβολο, υπό τον αντίστοιχο Κωδικό, φέρει την ένδειξη «δεσμευμένο» (λόγω της εντωμεταξύ δέσμευσης του ποσού από την Αρχή) και την οικεία βεβαίωση της αρμόδιας υπαλλήλου της ΑΕΠΠ περί ελέγχου και δέσμευσης από την Υπηρεσία του ως άνω παραβόλου).

2. Επειδή η κρινόμενη προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα -δοθέντος ότι η προσφεύγουσα έλαβε γνώση της προσβαλλόμενης πράξης στις 10/11/2017-, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ΠΔ 39/2017 και της παρ. 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και είναι νομίμως υπογεγραμμένη.

3. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας δαπάνης αλλά και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙV του Ν. 4412/2016. Επομένως, νομίμως φέρεται προς εξέταση η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή στο 1ο κλιμάκιο της ΑΕΠΠ.

4. Επειδή η προσφεύγουσα διαθέτει, κατ' αρχήν, έννομο συμφέρον, άμεσο, προσωπικό και ενεστώς για την άσκηση της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής ως μίας εκ των συμμετεχόντων με αποδεκτές προσφορές στον διαγωνισμό, που εύλογα προσδοκά να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση και ως εκ τούτου επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης ως προς την αποδοχή ετέρου συμμετέχοντος επικαλούμενη άμεση βλάβη από την προσβαλλόμενη πράξη, η οποία, κατά τους ισχυρισμούς της, παραβιάζει τους κανόνες που αφορούν στις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό και την διαδικασία επιλογής του αναδόχου (παρ. ενδεικτικά ΣτΕ 956/95 ΔΔικ 1995/577, ΣτΕ Ολομ. 280/96 ΔΔικ 1996/844, ΔτΕ 416/2002λ 2239/2003, Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας», ΔΔικ, 2010, τ. 4, σελ. 846-847). Επομένως, η υπό εξέταση προσφυγή ασκείται με προφανές έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκώς.

Αριθμός απόφασης: 14/2018

5. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, στις 13-11-2017, και πριν την άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής, αποσφραγίστηκαν οι οικονομικές προσφορές και συντάχθηκε το υπ' αριθμ. 4 Πρακτικό Αποσφράγισης της Επιτροπής αποσφράγισης της αναθέτουσας αρχής ενώ στις 21-11-2017 συντάχθηκε το υπ' αριθμ. 3 Πρακτικό αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών της Επιτροπής Διαγωνισμού της αναθέτουσας αρχής σύμφωνα με το οποίο όλες οι προσφορές είναι εντός της προϋπολογισθείσας δαπάνης τα οποία, ωστόσο, δεν έχουν εγκριθεί μέχρι την εξέταση της ως άνω προσφυγής και δεν έχει οριστεί προσωρινός ανάδοχος κατόπιν αποφάσεως της αναθέτουσας αρχής. Επομένως, τα ως άνω Πρακτικά δεν θεωρείται ότι συμπροσβάλλονται με την υπό εξέταση προσφυγή διότι έχουν γνωμοδοτικό χαρακτήρα και στερούνται εκτελεστότητας (πρβλ. ΣτΕ 1600/2011, 514/2011, 1812/2010) όπως απαιτείται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 του Ν.4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 3 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή με την υπ' αριθμ. 6/2017 Διακήρυξη το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΕΚΑΑ), Γεν. Δ/ση Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή προκήρυξε ανοικτό, διεθνή, ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την «Παροχή Υπηρεσιών Σχολικών Γευμάτων» (CPV: 55523100-3 Υπηρεσίες σχολικών γευμάτων), συνολικού αρχικού προϋπολογισμού δαπάνης 16.675.470,00 χωρίς ΦΠΑ, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της τιμής. Κατόπιν δε της υπ' αριθμ.106411/03.10.2017 απόφασης περί επανάληψης του διαγωνισμού, προκηρύχθηκε επαναληπτικός διαγωνισμός για τα τμήματα με Α/Α συστήματος: 42629 (ομάδα 1) – τμήμα 1.2 (135.000 ευρώ), 43610 (ομάδα 2) - τμήμα 2.8 (162.000 ευρώ), 43612 (ομάδα 3) – τμήμα 3.5 (270.000 ευρώ), 43618 (ομάδα 7) – τμήμα 7.4 (364.500 ευρώ) και 43621 (ομάδα 10) – τμήμα 10.5 (284.310 ευρώ) άνευ ΦΠΑ, με τροποποίηση αφενός της προθεσμίας διενέργειας του διαγωνισμού από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων της Ε.Ε. από δεκαπέντε (15) σε οκτώ (8) ημέρες σύμφωνα με το άρθρο 106 του Ν.4412/2016 και αφετέρου του όρου 1.5.2. της Διακήρυξης.

Αριθμός απόφασης: 14/2018

7. Επειδή το πλήρες αρχικό κείμενο της Διακήρυξης απεστάλη στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ στις 10/7/2017 (2017/S 132-270198) καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) με αρχικό Α.Δ.Α.Μ.: 17PROC001691460 2017-07-13 και Α.Δ.Α.Μ. επαναληπτικού 17PROC002061575 2017-10-09 καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. όπου έλαβε Συστημικό Αριθμό Α/Α 47103.

8. Επειδή η αρμόδια Επιτροπή εξέδωσε το υπ' αριθμ. 2/26.10.2017 πρακτικό αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικών προσφορών, σύμφωνα με το οποίο, ως προς το τμήμα 2.8 (Περιφερειακή Ενότητα Δυτικής Αττικής – Δήμος Μεγαρέων) έγιναν αποδεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής και οι τεχνικές προσφορές της προσφεύγουσας καθώς και των εταιρειών ..... (α/α προσφοράς 77808) και ..... (α/α προσφοράς 77861). Ωστόσο, ένα εκ των μελών της Επιτροπής διαφώνησε με την ως άνω εισήγηση της επιτροπής κατά το μέρος που αφορά στην προσφορά της εταιρείας ..... και εισηγείται την απόρριψη αυτής παραθέτοντας τα κάτωθι:

«Η τεχνική προσφορά της εταιρείας «.....» για τον συστημικό διαγωνισμό 47103 και ειδικότερα για το τμήμα 2.8, δεν πληροί τις απαιτήσεις της Διακήρυξης 06/2017.

Τόσο η υπ' αριθμ. 77861 ηλεκτρονική της προσφορά, που υποβλήθηκε στις 12/10/2017 και ώρα 22:06:48, όσο και ο με Α.Π. 111566/16-10-2017 προσκομισθέντας σφραγισμένος φάκελος με τα στοιχεία της ανωτέρω ηλεκτρονικής προσφοράς της, που απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον Ν. 4250/2014, περιέχουν Τεχνική Προσφορά που δεν πληροί τους όρους και τις προδιαγραφές των απαιτήσεων της Διακήρυξης 06/2017.

Ειδικότερα η ανωτέρω εταιρεία απλώς συμπλήρωσε με «ΝΑΙ-ΣΥΜΦΩΝΩ» το φύλλο συμμόρφωσης χωρίς απολύτως καμία περιγραφή του τρόπου με τον οποίο πληρούνται οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές, όπως απαιτείται στην παρ. 2.3 ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ του Παραρτήματος Γ' «ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ» στη σελ. 29 της Δ/ξης 06/2017.

Ως εκ τούτου η προσφορά της κρίνεται μη αποδεκτή».

Αριθμός απόφασης: 14/2018

9. Επειδή στις 9-11-2017 με την υπ' αριθμ. πρωτ. 122617 απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης εγκρίθηκε το ως άνω πρακτικό και κοινοποιήθηκε από την αναθέτουσα αρχή στο σύνολο των συμμετεχόντων στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 10-11-2017.

10. Επειδή κατά της άνω πράξης κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, στις 16-11-2017, η υπό εξέταση προσφυγή, η οποία κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο αυθημερόν.

11. Επειδή στις 20-11-2017 η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη από το άρθρο 9 παρ. 1 α κοινοποίηση του ΠΔ 39/2017 της υπό κρίση προσφυγής σε όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού μέσω της «Επικοινωνίας».

12. Επειδή στις 23-11-2017 η αναθέτουσα αρχή απέστειλε με μήνυμα στην ΑΕΠΠ τις με αριθμ. πρωτ. 128997 απόψεις της σύμφωνα με τις απαιτήσεις των άρθρων 365 παρ. 1 υποπαρ. β' του ν.4412/2016 και 9 παρ. 2 περ. β) του ΠΔ 39/2017.

13. Επειδή η προσφεύγουσα με την προσφυγή της υποστηρίζει ότι κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των όρων της Διακήρυξης και του ν. 4412/2016, η Αναθέτουσα Αρχή έκανε αποδεκτή με την προσβαλλόμενη απόφασή της την υποβληθείσα προσφορά (α/α προσφοράς 77861) της εταιρείας «.....» για το τμήμα 2.8 (Περιφερειακή Ενότητα Δυτικής Αττικής – Δήμος Μεγαρέων), παραγνωρίζοντας τις πρόδηλες πλημμέλειες του (υπο)φακέλου συμμετοχής της με τίτλο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά».

14. Επειδή η προσφεύγουσα, ειδικότερα, στον **πρώτο** λόγο της προσφυγής της, επισημαίνει ότι στην παράγραφο 1.5.3. της Διακήρυξης με τίτλο «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα – πρότυπα διασφάλισης ποιότητας», στοιχείο (δ) προβλέπεται ότι, κάθε προσφέρων πρέπει να διαθέτει μεταξύ άλλων, εμπειρία επιτυχούς εκτέλεσης συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ζεστών γευμάτων κατά τη διάρκεια των ετών 2015 και 2016, ύψους για κάθε έτος τουλάχιστον ίσου με το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, αναλόγως του αριθμού των τμημάτων για τα οποία υποβάλλει κύρια προσφορά, προκειμένου να αποδειχθεί ότι, οι συμμετέχοντες έχουν κατά το παρελθόν αναλάβει και εκτελέσει με επιτυχία αντίστοιχες υπηρεσίες

Αριθμός απόφασης: 14/2018

με αυτές του συγκεκριμένου διαγωνισμού. Ωστόσο, η εταιρεία «.....», στο ΕΕΕΣ που υπέβαλε ως προκαταρκτική απόδειξη, επικαλείται την παροχή υπηρεσιών τροφοδοσίας στο πλαίσιο κοινωνικών εκδηλώσεων, όπως γάμοι και βαπτίσεις. Κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, ως αναφέρει η προσφεύγουσα, *«οι υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο των εκδηλώσεων αυτών, επουδενί αντιστοιχούν στις υπηρεσίες παροχής ζεστών γευμάτων και δη σε καθημερινή βάση. Οι υπηρεσίες τροφοδοσίας που παρέχονται σε κοινωνικές εκδηλώσεις δεν αποτελούν πρόσφορη, προσήκουσα και κατάλληλη απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των συμμετεχόντων, κατά την παραπάνω έννοια, καθότι διαφέρουν από τις υπηρεσίες παροχής ζεστών γευμάτων, τόσο ως προς το γεγονός ότι δεν παρέχονται αδιάλειπτα σε καθημερινή βάση, όσο και ως προς την καθεαυτή έννοια του γεύματος. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες δεν αποτελούν γεύματα, παρέχονται ενόψει συγκεκριμένης εκδήλωσης και οι απαιτήσεις για την επιτυχή εκπλήρωσή τους δεν είναι το ίδιο αυξημένες, όπως για τις εν λόγω υπηρεσίες, ώστε να αποτελέσουν απόδειξη μάλιστα της απαιτούμενης στη συγκεκριμένη περίπτωση τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας»*. Ως εκ τούτου, κατά την προσφεύγουσα, η παραπάνω εταιρία δεν προκύπτει ότι, πληροί την απαίτηση της παραγράφου 1.5.3 της Διακήρυξης περί τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας.

15. Επειδή η προσφεύγουσα, στον **δεύτερο** λόγο της προσφυγής της αναφέρει ότι στην παράγραφο 2.3 της Διακήρυξης με τίτλο Τεχνική Προσφορά προβλέπεται ότι η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Δ’ της Διακήρυξης περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται και, ιδίως, τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων αγαθών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα. Εν προκειμένω, ως προβάλλει η προσφεύγουσα, η εν λόγω προσφέρουσα εταιρία δεν έχει υποβάλει τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παραπάνω παραγράφου, άλλως η τεχνική της προσφορά, θα πρέπει να θεωρηθεί ελλιπής, καθότι αυτή συνίσταται

Αριθμός απόφασης: 14/2018

αποκλειστικά στη συμπλήρωση της φράσης «ΝΑΙ-ΣΥΜΦΩΝΩ» στο πεδίο της τεχνικής προσφοράς του συστήματος του ΕΣΗΔΗΣ «*δίχως να περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο εκπληρώνει τις απαιτήσεις της Διακήρυξης και χωρίς βέβαια να επισυνάπτει έγγραφα ή πιστοποιητικά, από τα οποία να προκύπτει ο τρόπος με τον οποίο πληρούνται στην πραγματικότητα οι απαιτήσεις της Διακήρυξης*». Περαιτέρω, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι «*η αποδοχή της συγκεκριμένης προσφέρουσας εταιρίας παρά την έλλειψη τεχνικής προσφοράς κατά τη ρητή και αδιάσπικτη διατύπωση της παραγράφου 2.3 της Διακήρυξης, όχι μόνο αντίκειται στους σαφείς της όρους, αλλά παραβιάζει προδήλως την αρχή της αυτοδέσμευσης της Αναθέτουσας Αρχής και πρωτίστως την αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των συμμετεχόντων στις διαγωνιστικές διαδικασίες*».

16. Επειδή με τις από 23-11-2017 απόψεις της η αναθέτουσα αρχή αναφέρει ότι εμμένει στην προσβαλλόμενη η οποία εκδόθηκε ύστερα από το από 26.10.2017 πρακτικό αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικών προσφορών, με την οποία κάνει δεκτή την τεχνική προσφορά της εταιρείας «.....» δεδομένου ότι αυτή ικανοποιεί πλήρως τις απαιτήσεις της Διακήρυξης 06/2017 και των τροποποιήσεων αυτής. Περαιτέρω, προσθέτει ότι εφαρμόζει πλήρως και σε όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας τις διατάξεις της Κοινοτικής και Εθνικής νομοθεσίας προκειμένου να επιτευχθεί η διαφάνεια, η αντικειμενικότητα, η ίση μεταχείριση και ο επί ίσοις όροις ανταγωνισμός προς όφελος των διαγωνιζομένων αλλά και του δημόσιου συμφέροντος, υποστηρίζοντας ότι οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθούν.

17. Επειδή η παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «*Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο*

Αριθμός απόφασης: 14/2018

ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων [...].».

18. Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 53 του Ν.4412/2016 : «Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών».

19. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 54 του Ν.4412/2016 «1. Οι τεχνικές προδιαγραφές [...] παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στη συγκεκριμένη διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ή σε ειδική διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογα με την αξία και τους σκοπούς της.[...] 2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό. 3. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους: α) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς προσδιορισμένες ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση, β) με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και, με σειρά προτεραιότητας, σε εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών πρότυπων, σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, σε διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης ή -όταν αυτά δεν υπάρχουν- σε

Αριθμός απόφασης: 14/2018

εθνικά πρότυπα, σε εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή σε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των αγαθών, κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τον όρο ή «ισοδύναμο» [...] 4. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε εμπορικού σήματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τύπων ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα [...].».

20. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 56 του Ν. 4412/2016 προβλέπεται ότι: « 1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να προσκομίζουν έκθεση δοκιμών από οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης ή πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από τέτοιο οργανισμό ως αποδεικτικό μέσο συμμόρφωσης με απαιτήσεις ή κριτήρια που αναφέρονται στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια ανάθεσης ή τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης. Αν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από συγκεκριμένο οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης, οφείλουν να δέχονται επίσης πιστοποιητικά από άλλους ισοδύναμους οργανισμούς αξιολόγησης της συμμόρφωσης. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης είναι ένας οργανισμός ο οποίος πραγματοποιεί δραστηριότητες αξιολόγησης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων βαθμονομήσεων, δοκιμών, πιστοποίησης και επιθεώρησης και είναι διαπιστευμένος, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. 2. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται και άλλα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, εκτός από αυτά που αναφέρονται στην παρ. 1, όπως τον τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν έχει πρόσβαση στα πιστοποιητικά ή στις εκθέσεις δοκιμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, υπό τους όρους ότι για την αδυναμία πρόσβασης δεν ευθύνεται ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας και ότι ο

Αριθμός απόφασης: 14/2018

ίδιος αποδεικνύει ότι τα προς παροχή έργα, αγαθά και υπηρεσίες πληρούν τις απαιτήσεις ή τα κριτήρια που ορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια ανάθεσης ή τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης.

3. Εφόσον ζητηθεί: α) η ανώνυμη εταιρεία «Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας» (ΕΣΥΠ Α.Ε.), β) η ανώνυμη εταιρεία «Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης» (ΕΛΟΤ Α.Α.) και γ) η ανώνυμη εταιρεία «Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης» (ΕΣΥΔ Α.Ε.), θέτουν στη διάθεση άλλων κρατών μελών, οποιοσδήποτε πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία και τα έγγραφα που υποβάλλονται, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 54, το άρθρο 55 και τις παραγράφους 1 και 2. Οι αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους εγκατάστασης του οικονομικού φορέα κοινοποιούν τις σχετικές πληροφορίες, σύμφωνα με το άρθρο 343. Ειδικά για τους οικονομικούς φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα, αρμόδιες είναι οι παραπάνω τρεις ανώνυμες εταιρείες».

21. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 75 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: « 1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: [...] γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. [...] 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες εάν διαπιστώσει ότι ο

Αριθμός απόφασης: 14/2018

οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης. Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους. 5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος».

22. Επειδή στο άρθρο 79 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α΄75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: [...] β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 [...] 5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας».

23. Επειδή στο άρθρο 80 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α΄, ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82. Όσον αφορά το άρθρο 78, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται σε οποιοδήποτε κατάλληλο

Αριθμός απόφασης: 14/2018

μέσο προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους [...] 5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών. [...]9. Τα αποδεικτικά έγγραφα του παρόντος άρθρου και του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', μπορεί να εξειδικεύονται στις στα πρότυπα έγγραφα σύμβασης που εκδίδει η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53 [...]».

24. Επειδή στο άρθρο 82 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. 2. Εάν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωρισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασιζόμενα σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από

Αριθμός απόφασης: 14/2018

διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται επίσης άλλα αποδεικτικά μέσα μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή του προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης [...]».

25. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 91 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: « 1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102. γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...]».

26. Επειδή στο άρθρο 94 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: « [...]4. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης».

27. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 100 παρ. 2 περ. β) του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Στη συνέχεια το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και συντάσσει πρακτικό για την απόρριψη των τεχνικών

Αριθμός απόφασης: 14/2018

προσφορών που δεν γίνονται αποδεκτές και την αποδοχή ή/και βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών με βάση το κριτήριο ανάθεσης των εγγράφων της σύμβασης».

28. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους

Αριθμός απόφασης: 14/2018

προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή ήσσοнос σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

29. Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 του Ν.4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 3 του ΠΔ 39/2017 προβλέπεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

30. Επειδή στο άρθρο **1.5.3. Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα – πρότυπα διασφάλισης ποιότητας** της Διακήρυξης ορίζεται ότι: «Κάθε προσφέρων πρέπει να διαθέτει: [...] δ) Εμπειρία επιτυχούς εκτέλεσης συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ζεστών γευμάτων κατά τη διάρκεια των ετών 2015 και 2016, ύψους για κάθε έτος τουλάχιστον ίσου με το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, αναλόγως του αριθμού των τμημάτων για τα οποία υποβάλλει κύρια προσφορά», στο κεφάλαιο **1.6. ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**, στο άρθρο **1.6.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή των προσφορών** ότι: «Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 1.4 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια

Αριθμός απόφασης: 14/2018

επιλογής της παραγράφου 1.5.3 προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους, ως δικαιολογητικό συμμετοχής, τα δικαιολογητικά της παραγράφου 1.6.2.9, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986, και την σχετική εγγυητική επιστολή συμμετοχής», στο άρθρο **1.6.2.9** ότι: «Για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας της παραγράφου 1.5.3 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν με την Τεχνική τους Προσφορά: α) Την σχετική άδεια εργαστηρίου παραγωγής γευμάτων όπου αναγράφεται η μέγιστη ημερήσια παραγωγική ικανότητα των προσφερόντων σε μερίδες (σε περίπτωση που η άδεια αναγράφει κιλά θα πρέπει να γίνεται αναγωγή σε μερίδες γευμάτων) με κωδικό αριθμός έγκρισης (IMP). β) (1) Με την υποβολή της τεχνικής προσφοράς προσκομίζεται αντίγραφο του πιστοποιητικού ISO 22000. (2) Με την υποβολή της τεχνικής προσφοράς προσκομίζεται αντίγραφο OSHSAS 18001. γ) Υπεύθυνη δήλωση ότι: Το προσωπικό που θα απασχοληθεί για την προετοιμασία των γευμάτων θα έχει πιστοποιητικά υγείας σύμφωνα με την Υγειονομική Διάταξη Υ1γ/ΓΠ/οικ. 35797/2012 (ΦΕΚ Β' 1199/11-4-2012). δ) Κατάλληλες συστάσεις από φορείς για συμβάσεις που έχουν συναφθεί και εκτελεστεί κατά το παρελθόν (2015 και 2016). ε) Υπεύθυνη δήλωση για το χρονικό διάστημα που θα εκτελείται η σύμβαση στην οποία θα δηλώνεται ο αριθμός μερίδων που είναι δεσμευμένος σε άλλες συμβάσεις με το Δημοσίου ή σε Ιδιώτες καθώς και ο αριθμός των υπολειπόμενων διατεθειμένων μερίδων», στο άρθρο **2.2 Περιεχόμενο προσφορών** ότι: «Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν την προσφορά τους σε ηλεκτρονικό φάκελο μέσα στη προθεσμία που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Τα περιεχόμενα του ανωτέρω φακέλου ορίζονται ως εξής: (α) Ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα (β) Ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα.[...] 6) . Ο οικονομικός φορέας συντάσσει την τεχνική και οικονομική του προσφορά συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του

Αριθμός απόφασης: 14/2018

Συστήματος και επισυνάπτοντας στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Ηλεκτρονικής Προσφοράς» και στον κατά περίπτωση (υπο)φάκελο όλα τα στοιχεία της προσφοράς του σε μορφή αρχείου Portable Document Format(PDF). Στην συνέχεια, ο οικονομικός φορέας παράγει από το Σύστημα τα ηλεκτρονικά αρχεία (εκτυπώσεις της Τεχνικής Προσφοράς Προμηθευτή και της Οικονομικής Προσφοράς Προμηθευτή σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF)), τα οποία υπογράφονται με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 και επισυνάπτονται στους αντίστοιχους (υπο)φακέλους της προσφοράς από τον οικονομικό φορέα. Κατά την συστημική υποβολή της προσφοράς το Σύστημα πραγματοποιεί αυτοματοποιημένους ελέγχους επιβεβαίωσης της ηλεκτρονικής προσφοράς σε σχέση με τα παραχθέντα ηλεκτρονικά αρχεία (Τεχνική και Οικονομική Προσφορά) και εφόσον οι έλεγχοι αυτοί αποβούν επιτυχείς η προσφορά υποβάλλεται στο Σύστημα. Διαφορετικά, η προσφορά δεν υποβάλλεται και το Σύστημα ενημερώνει τον οικονομικό φορέα με σχετικό μήνυμα σφάλματος στη διεπαφή του χρήστη του οικονομικού φορέα, προκειμένου ο τελευταίος να προβεί στις σχετικές ενέργειες διόρθωσης. 7) Εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές και οι οικονομικοί όροι δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του Συστήματος, ο οικονομικός φορέας επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία σύμφωνα με τους όρους της εκάστοτε διακήρυξης (ιδίως τεχνική και οικονομική προσφορά).[...], στο άρθρο 2.2.1 Περιεχόμενα (υπο)φακέλου «Δικαιολογητικά συμμετοχής – Τεχνική προσφορά» ότι: «Στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική προσφορά» υποβάλλονται όλα τα απαιτούμενα κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς δικαιολογητικά καθώς και τα ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ της προσφοράς. Συγκεκριμένα, στον προαναφερόμενο (υπο)φάκελο περιλαμβάνονται :[...]2.3 Τεχνική Προσφορά. Συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος. Στην συνέχεια, το σύστημα παράγει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, σε μορφή pdf, το οποίο υπογράφεται ψηφιακά και υποβάλλεται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος

και του παραγόμενου ψηφιακά υπογεγραμμένου ηλεκτρονικού αρχείου πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση, το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf. Εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, ο προσφέρων επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία. Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Δ’ της Διακήρυξης περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων αγαθών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα», στο άρθρο **2.7.Λόγοι απόρριψης προσφορών** ότι: «Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει σε κάθε περίπτωση, την προσφορά, στις περιπτώσεις της παρ.1 του άρθρου 91 του νόμου 4412/16», στο κεφάλαιο **3.ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ** ότι: «3.1 Το πιστοποιημένο στο ΕΣΗΔΗΣ, για την αποσφράγιση των προσφορών αρμόδιο όργανο της Αναθέτουσας Αρχής (Επιτροπή Διαγωνισμού), προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας ηλεκτρονικής αποσφράγισης των φακέλων των προσφορών, κατά το άρθρο 100 του ν. 4412/2016, ακολουθώντας τα εξής στάδια: Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» την επόμενη εργάσιμη ημέρα μετά την καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης των προσφορών και ώρα 10:30. Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Οικονομική Προσφορά», κατά την ημερομηνία και ώρα που θα ορίσει η αναθέτουσα αρχή. Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά κατακύρωσης», κατά την ημερομηνία και ώρα που θα ορίσει η αναθέτουσα αρχή. Με την αποσφράγιση των ως άνω φακέλων, ανά στάδιο, κάθε προσφέρων που συνεχίζει σε επόμενο στάδιο αποκτά πρόσβαση στις λοιπές προσφορές και τα υποβληθέντα δικαιολογητικά τους, με την επιφύλαξη των πτυχών εκείνων της κάθε προσφοράς που έχουν χαρακτηριστεί ως εμπιστευτικές. Για την αποσφράγιση, οι συμμετέχοντες ενημερώνονται με

ηλεκτρονικό μήνυμα / ειδοποίηση που παράγεται αυτόματα από το σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ). Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί, ή να διευκρινίσουν το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016», στο άρθρο **3.2 Αξιολόγηση προσφορών** ότι: «Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η ΕΚΑΑ προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων. Ειδικότερα: α) Η αρμόδια Επιτροπή αξιολογεί όσους υπέβαλαν προσφορές, καθώς και τα υποβληθέντα αυτών δικαιολογητικά και στη συνέχεια προβαίνει στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και συντάσσει πρακτικό με τα αποτελέσματα του ελέγχου, για την αποδοχή των προσφορών με βάση το κριτήριο ανάθεσης όπως ορίζεται στην παρούσα και την απόρριψη των προσφορών που δεν γίνονται αποδεκτές, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη του οργάνου. β) Οι κατά τα ανωτέρω σφραγισμένοι φάκελοι με τα οικονομικά στοιχεία των προσφορών, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των λοιπών στοιχείων των προσφορών, αποσφραγίζονται κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση. Για όσες προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές κατά τα προηγούμενα ως άνω στάδια α' και β' οι φάκελοι της οικονομικής προσφοράς δεν αποσφραγίζονται αλλά τηρούνται από την αναθέτουσα αρχή μέχρι την οριστική επίλυση τυχόν διαφορών που προκύψουν από την ως άνω διαδικασία σύμφωνα με την παράγραφο 3.6 της παρούσας. γ) Η Επιτροπή Αξιολόγησης προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και συντάσσει πρακτικό στο οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου. Τα αποτελέσματα των ανωτέρω σταδίων επικυρώνονται με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιείται στους προσφέροντες μέσω του ΕΣΗΔΗΣ», στο άρθρο **3.3 Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών** ότι: «3.3.1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης της προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τον προσφέροντα να διευκρινίσει ή να συμπληρώσει τα έγγραφα ή

Αριθμός απόφασης: 14/2018

δικαιολογητικά που έχει υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτόν της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τον προσφέροντα, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 3.3.2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων της προσφοράς, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3.3.3. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τον προσφέροντα να διευκρινίσει, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχει υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή ήσσοнос σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς. 3.3.4. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα, σύμφωνα με τις παραγράφους 3.3.1 έως 3.3.3, ως ανωτέρω, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

Αριθμός απόφασης: 14/2018

31. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ. ΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνολολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

32. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV*

Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

33. Επειδή σε συνέχεια των ως άνω σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχής της τυπικότητας, όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους με εξαίρεση εκείνες για τις οποίες προκύπτει το αντίθετο, με συνέπεια, ελλείψει αντίθετης ρητής διάταξης, τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν τον τρόπο υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαράδεκτο αυτών (Ελ. Συν. VI Τμήμα, Αποφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ' Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009), πολλώ, δε, μάλλον όταν υφίσταται ρητή πρόβλεψη ότι συγκεκριμένος όρος τίθεται επί ποινή αποκλεισμού.

34. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣτΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

35. Επειδή περαιτέρω, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς ή πολλώ δε μάλλον να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο

Αριθμός απόφασης: 14/2018

συγκεκριμένους προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, *Archus and Gama*, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36).

36. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 25 και Ψ-599/10, *SAG ELV Slovenko* κλπ, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 27).

37. Επειδή, σύμφωνα με τη ρητή γραμματική διατύπωση της Διακήρυξης, στο άρθρο 1.5.3, προκειμένου για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των προσφερόντων σε σχέση με την εμπειρία επιτυχούς εκτέλεσης συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ζεστών γευμάτων, προβλέπεται η προσκόμιση από αυτούς συμβάσεων από φορείς που έχουν συναφθεί και εκτελεστεί κατά το παρελθόν (2015-2016) και μάλιστα χωρίς καμία ειδικότερη ή περαιτέρω αναφορά σε απαίτηση η τροφοδοσία αυτών να έλαβε χώρα σε καθημερινή βάση ή στο πλαίσιο κοινωνικών εκδηλώσεων (όπως γάμοι και βαπτίσεις). Η μοναδική προϋπόθεση που απαιτεί η Διακήρυξη είναι οι συμβάσεις αυτές να έχουν εκτελεστεί κατά τη διάρκεια των ετών 2015 και 2016 και να είναι ύψους, για κάθε έτος τουλάχιστον ίσου με το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, αναλόγως του αριθμού των τμημάτων για τα οποία ο οικονομικός φορέας υποβάλλει κύρια προσφορά. Επομένως, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, οι υπηρεσίες που παρέχονται σε κοινωνικές εκδηλώσεις δεν αποτελούν πρόσφορη, προσήκουσα και κατάλληλη απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας δεν βρίσκει νόμιμο έρεισμα στις διατάξεις της διακήρυξης.

38. Επειδή το Τμήμα 2.8 για το οποίο έχει υποβάλει προσφορά η προσφεύγουσα καθώς και η εταιρεία με την επωνυμία «.....» έχει εκτιμώμενη αξία 162.000 ευρώ άνευ ΦΠΑ.

Αριθμός απόφασης: 14/2018

39. Επειδή, σύμφωνα με το ΕΕΕΣ που προσκόμισε προαποδεικτικώς η εταιρεία με την επωνυμία «.....» (Μέρος Γ΄ Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα) καθώς και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, προκύπτει ότι η εν λόγω εταιρεία, προς προαπόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής της ικανότητας, επικαλείται για το έτος 2015 συμβάσεις παροχής υπηρεσιών ζεστών γευμάτων συνολικού ύψους 86.378 ευρώ (40.356 ευρώ για παροχή υπηρεσιών καθημερινών ζεστών γευμάτων και 45.932 ευρώ για παροχή υπηρεσιών ζεστών γευμάτων σε κοινωνικές εκδηλώσεις) και για το έτος 2016 συμβάσεις παροχής υπηρεσιών ζεστών γευμάτων συνολικού ύψους 235.519 ευρώ. Συνεπώς, σε αντίθεση με τη ρητή απαίτηση της Διακήρυξης περί κατ' έτος συνολικού ύψους εκτέλεσης συμβάσεων, ποσού τουλάχιστον ίσου με το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης για την οποία υποβάλλει προσφορά, οι επικαλούμενες συμβάσεις δεν πληρούν για το έτος 2015 την εν λόγω προϋπόθεση, ήτοι υπολείπονται του ποσού των 162.000 ευρώ άνευ ΦΠΑ κατά 75.622 ευρώ.

40. Επειδή, ενόψει και της αρχής της τυπικότητας που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς η μη πλήρωση των τιθέμενων κριτηρίων και προϋποθέσεων με το άρθρο 1.5.3 της Διακήρυξης ως προς το συνολικό ποσό των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ζεστών γευμάτων για το έτος 2015 συνεπάγεται τον αποκλεισμό της εν λόγω εταιρείας, η οποία δεν διαθέτει την απαιτούμενη τεχνική και επαγγελματική εμπειρία (βλ. και ΔΕΦΑΘ 2310/2014) κατά δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής η οποία αβασίμως ισχυρίζεται ότι η προσφορά της εταιρείας με την επωνυμία «.....» ικανοποιεί πλήρως τις απαιτήσεις της Διακήρυξης, δεδομένου ότι κατά το άρθρο 3.4 περ. ιιι) ο προσωρινός ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος εφόσον δεν πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής κατά το άρθρο 1.6 της Διακήρυξης. Επομένως, ο πρώτος λόγος της υπό εξέταση προσφυγής σχετικά με την μη πλήρωση της απαίτησης της παραγράφου 1.5.3 της Διακήρυξης περί τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας από την εν λόγω εταιρεία βάσει των επικαλούμενων από αυτήν συμβάσεων υπηρεσιών παροχής ζεστών γευμάτων κρίνεται ως βάσιμος.

41. Επειδή, σχετικά με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι στο ηλεκτρονικό αρχείο της τεχνικής

Αριθμός απόφασης: 14/2018

προσφοράς της εταιρείας με την επωνυμία «.....», στα πεδία που αφορούν στις Τεχνικές Προδιαγραφές, όπως αυτές περιγράφονται αναλυτικά στο Παράρτημα Δ΄ της Διακήρυξης, η εν λόγω εταιρεία συμπληρώνει τη φράση «ΝΑΙ-ΣΥΜΦΩΝΩ» στη στήλη «ΑΠΑΝΤΗΣΗ», ενώ στη στήλη «ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ» παραπέμπει στα δικαιολογητικά συμμετοχής που έχει συνυποβάλει μαζί με την τεχνική προσφορά της δίχως, πράγματι, να περιγράφει η ίδια ακριβώς στο ίδιο (ή σε άλλο) αρχείο τον τρόπο με τον οποίο εκπληρώνει τις απαιτήσεις της Διακήρυξης, όπως αναφέρει η προσφεύγουσα στην υπό εξέταση προσφυγή της, επικαλούμενη το άρθρο 2.3 της Διακήρυξης.

42. Επειδή τα δικαιολογητικά συμμετοχής στα οποία παραπέμπει η επίμαχη προσφορά είναι αυτά που ρητώς προβλέπονται από την Διακήρυξη στα άρθρα 1.5.3, 1.6.1. και 1.6.2.9, και ειδικότερα, μεταξύ άλλων πιστοποιητικά και πρότυπα διασφάλισης ποιότητας ISO 22000:2005 αποθήκευσης, εμπορίας και πώλησης τροφίμων, αποστέωσης, τεμαχισμού και συσκευασίας νωπών κρεάτων, παραγωγής και συσκευασίας κιμά και τεμαχίων κρέατος και 9001:2015 αποθήκευσης, εμπορίας και αποθήκευσης τροφίμων, αποστέωσης, τεμαχισμού και συσκευασίας νωπών κρεάτων, παραγωγής και συσκευασίας κιμά και τεμαχίων κρέατος των προμηθευτών πρώτων υλών, ISO 14001:2004 της εν λόγω εταιρείας για την παραγωγή, επεξεργασία, συσκευασία και διάθεση προϊόντων μαζικής εστίασης (σίτισης/διατροφής), αποθήκευση και διακίνηση τροφίμων, ΕΛΟΤ 1801:2008, ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2008 και 22000:2005 καθώς και το σύστημα διαχείρισης και ασφάλειας κατά OHSAS 18001:2007, άδειες λειτουργίας εγκατάστασης για την κατάψυξη, συντήρηση και διανομή έτοιμων γευμάτων, λειτουργίας μονάδας Catering, βεβαίωση τήρησης των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας των παρεχόμενων προϊόντων κλπ. Επομένως, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η εν λόγω εταιρεία δεν επισυνάπτει έγγραφα και δικαιολογητικά απορρίπτεται ως αβάσιμος.

43. Επειδή το άρθρο 2.3 της Διακήρυξης αναφέρει ρητώς ότι ο προσφέρων στην τεχνική προσφορά του όφειλε να περιγράψει *«ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται»* ενώ στη συνέχεια προσθέτει ότι *«περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά,*

Αριθμός απόφασης: 14/2018

βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων αγαθών». Περαιτέρω, από τα προσκομιζόμενα έγγραφα στα οποία παραπέμπει στην τεχνική προσφορά της εν λόγω εταιρείας, προκύπτουν μεν εχέγγυα ποιότητας, απαιτήσεων υγιεινής και ασφάλειας των προσφερόμενων ειδών σύμφωνα με τα απαιτούμενα στους οικείους όρους της Διακήρυξης συμπεριλαμβανομένων και των τεχνικών προδιαγραφών του Παραρτήματος Δ. Ωστόσο, δεν υπάρχει περιγραφή, πόσο μάλλον η εκ της Διακήρυξης απαιτούμενη ακριβής περιγραφή, του τρόπου πλήρωσης των συγκεκριμένων απαιτήσεων και προδιαγραφών (βλ. και σκ. 33 σε συνδυασμό με άρθρα 2.2, 2.3 και 2.7 της Διακήρυξης). Εξάλλου, η πλημμέλεια της επίμαχης προσφοράς, η οποία δεν θα μπορούσε ούτε εκ των υστέρων να θεραπευθεί κατά τα ως άνω αναφερόμενα (βλ. σκ.28 και 35), δεν συνιστά ασάφεια ή επουσιώδης πλημμέλεια ή πρόδηλο τυπικό σφάλμα που επιδέχεται διόρθωσης ή συμπλήρωσης κατά το άρθρο 3.3 της Διακήρυξης, αλλά εκ νέου υποβολή της τεχνικής προσφοράς (βλ. σκ. 28 και 30). Επομένως, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η αποδοχή της προσφοράς της εν λόγω εταιρείας αντίκειται στους όρους της Διακήρυξης είναι βάσιμος, παρά τα περί αντιθέτου προβαλλόμενα από την αναθέτουσα αρχή.

44. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

45. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

46. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016) ύψους οχτακοσίων δέκα ευρώ (810€).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. 122617/09.11.2017 απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης κατά το κεφάλαιο σύμφωνα με το οποίο έγινε δεκτή

Αριθμός απόφασης: 14/2018

η προσφορά της εταιρείας με την επωνυμία «.....» για το Τμήμα 2.8 (Περιφερειακή Ενότητα Δυτικής Αττικής – Δήμος Μεγαρέων) του διαγωνισμού. Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου ύψους οχτακοσίων δέκα ευρώ (810€).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2017 και εκδόθηκε στις 9 Ιανουαρίου 2018 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

Ειρήνη Ε. Αψοκάρδου

Σταμάτιος Μαλινδρέτος